trahit, ab eo, quod expellit, quod levius est, hocque in
in casu est cum minus gravia supra natant et secundum sup
graviora.

139 Quaeres, an idem subiectum possit motibus adequa
te contrariis moveri? Supponit, quod idem subiectum
218 [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] potest moveri motibus in
adequate contrariis: nam potest habere quatuor gradus fri
giditatis v.g. et 4. caloris. Quaestioni respondeo negative,
et ratio pro motibus relativis est, quod qualitates con
trariae in summo naturaliter se expellunt. Pro
motibus localibus ratio est, quod si idem corpus simul
naturaliter moveretur, orientem versus, et versus occidentem,
esset naturaliter simul in duobus locis. Obiicies: potest homo in navi
existente versus orientem in illa se movere contra occiden
tem: ergo tunc duobus motibus moveretur homo ille. Respondeo negative
tunc casus homo unum tantum motum haberet versus illam mundi
partem, cui magis approximatur: unde si homo velocius moveatur,
quam navis versus occidentem, tantum movebitur, si tendat solum
versus orientem. Sectio 2a de actione.

Sectio II.

De Actione.

ni.

237. Motus inter oēs notissimus ē motus localis, qui de-
fit: transitus mobilis de loco in locu ē qui ft: et essen-
tialiter successibus. Ejusmodi motus caa ē impulsus.
omnium ssima sentia ē inter Peripateticos. Impul-
sus ē qualitas physica, cito defficibilis, nata, qua de-
trans ad motu locale. Et dicta qualitas producit
à caa movente, sive impellente. tali qualitas ca-
pax intensionis, et remissionis. Ex pariter q, quod
corpus violenter impulsus tardius movet in fine, quia
semel producta conservat a se, quandiu durat, et ius,
qui cessat a conservatione illius, qdo aer scindendus,
et gravitas corporis jacti quasi obsistent, qdo jam
ipsa n exigit sui conservationem

238. Gravitas est accidens
physicu à certa concessu, et probari solet ex gra-
vitate panis, qui in Eucharistia manet, in qua
cum nulla panis substa maneat, dicendum ē gra-
vitatē remanentē ē accidens: ita omnino defit.
Qualitas debita corpori determans ad motu deorsum.
Gravitati opponit levitas, quae qualitas ē debi-
ta corpori determans ad motu sursum. Nuper a Phys,
nullu admittit corpus, quod n sit positive grave
etiam hanc Phia, corpus leve dicit tale comparative
ad aliud, quod ē gravius. Corpus gravius sua
gravitate desistitur, et ad infimu usque locu de-

trahit, ab eo, quod expellit, quod levius est, hocque ...
in causa est cur minus gravia super natent et ferantur super
graviora.

239 Quaeres, an idem subiectum possit motibus adequa-
te contrariis moveri? Respondetur, quod idem subiectum
238 [illegible]
[illegible] thema [illegible]
[illegible]
[illegible] potest moveri motibus in-
adequate contrariis: nam potest habere quatuor gradus fri-
giditatis verbi gratia, et 4or caloris. Quaestioni respondetur negative,
et ratio pro motibus alterativis est, quod qualitates con-
trariae in summo naturaliter se expellunt. Pro
motibus localibus ratio est, quod si idem corpus simul
naturaliter moveretur, orientem versus, et versus occidentem,
esset naturaliter simul in duobus locis. Quaeres: potest homo navi
existens versus orientem in illa se movere contra occiden-
tem, ergo tunc duobus motibus moveretur homo ille. Respondeo
tunc casus homo unicatantum motu fertur versus illam mundi
partem, cui magis approximatur: unde si homo velocius movetur,
quam navis versus occidentem, tantum movebitur, scilicet tendet solum
versus orientem. Sectio 2a de actione.

Sectio II.
De Actione.

Sectio II.
De Actione.

240. Quoniam motus active sumptus accio est, et passive conside-
ratus dicitur passio, queritur 1.º an accio, et passio sint realiter distinctae
inter se. Non loquimur de accione creativa: haec enim propriè non
est motus, cum non supponat subjectum in quo sit, neque etiam
non est passio, cum non detur subjectum et terminus productus unitus alteri,
sed potius ipsa creatura, et recipiat in suo productio. Communis nostra
sententia est cum D. Eximio disp. 49 metaph. sectione 1.ª,
cui est idem accionem et passionem, et unionem termini producti. Docet
Philosophus textu 3. physicorum cap. 3.º et D. Thomas
ibi lectione 5.ª Probatur ratione: nam actualitas formalis,
qua materia patitur ab agenti generanti est formaliter pa-
ssio; sed accio productiva termini, quae fit in unione ejusdem ad
subjectum est talis formalis ratio: ergo. Ratio minoris quia solum
per ejusmodi accionem, et agens se exercet active, et
materia, seu subjectum se exercet formaliter ut subjectum, exerci-
tium autem subjecti recipientis ut talis est passio. ergo.

241. Quaeri-
tur 2.º an accio sit modus realiter distinctus ab agen-
te creato, et a termino producto. Non loquimur de
accionibus vitalibus; de reliquis vero accionibus

Respondeo affirmative. Probatur: effectus hic, determinate proveniens ab hac causa creata, potuit provenire ab alia: ergo id vi cuius determinatur effectus (nimirum absolutus) ut ab hac, potius quam ab alia causa proveniat, est quid distinctum a causa, et effectu absoluto, sed huiusmodi determinatibus est actio: ergo est. Potest confirmari ex eo quod causa libera constituta in actu primo proximo ad operandum adhuc manet indifferens, ut operetur, vel non operetur in operationem. Dices: pro priori ad positionem effectus causa est determinata ad effectum: ergo ad hoc non requiritur actio. Respondeo quod in illo priori causa est determinata, primo modo ut ratio activa, et ut quod, non vero ut quo, et 2° modo operativa, adeo quod potest Deus impedire operationem, dum significatur in actu primo proximo ad operandum.

221 Quaerit 3° quodnam sit specificativum extrinsecum actionis? Suppono, quod actio potest specificari a diversissimo modo tendendi, patet in actione eductiva, et creativa eiusdem quantitatis, quae licet proveniant a solo Deo, sunt tamen specifice diversae. Respondeo cum Eximio Doctore disp. 11 metaphysicae, actiones specificari a termino producto, non a principio productivo: unde licet principia diversa sint, actio tamen eiusdem rei productiva erit eiusdem rationis. Et ratio est, quia principia diversa, quae pro-

ducunt eundem specificè effectum ni se excitent ut diver-
sa; aliter producerent diversos specificè effectus: quod di-
versitas principiorum divisa ... tam respec-
tu termini, quam respectu actionis producentis ...
... specificati.

113. Quaeritur 1°. an possibilis sit actio identificata cum agente, aut cum termino. Affirmative respondeo quoad 1am partem, quia id non repugnat, imo talis est de fac-
to visio non intra corpus, et ... alibi docuimus.
Quoad 2am vero partem negative cum communissima ... sententia. Ratio est quia causa creata ... identificata ac-
tione producendo alterum, ... a Deo ... immediate, ... aliqua actione ... quia ... causa effectus subsequi, ... causa effectus, qui immediate, ... causa actione ... producendo effectum. ... tunc quia repugnat actio actionis, tunc ergo quod illa causa ita identificata cum actione a nulla causa posset immediate fieri, ... producere, ... Deus non nisi per actionem ... posset illud producere.

114. Quaeritur 2°, et principaliter an actio Dei ad extra identificetur adaequate cum ipso Deo? ... respondeo cum communi Nostrorum sententia contra Thomistas, et plures Thomistas. Probatur: Deus 1mo ... indifferens est ad producendum, et non producendum ad extra, ... actio actualis non est ita indifferens: 2° ... actio non est praedicatum Dei. Confirmatur: Deus

identificat secum utramque actualitatem divina cognoscendi obiecta extra se, verbi gratia Antichristum, vera est absoluti hypothesi: ipso Deus est ab aeterno actualiter cognoscens Antichristum: ergo si identificaret utramque actualitatem divina producendi extra se verbi gratia Antichristum, etiam vera esset absoluti hypothesi: Deus est ab aeterno actualiter producens Antichristum; hoc falsum est: ergo. Et nota, quod in cognitione divina obiectorum possunt explicari omnia argumenta Adversariorum.

245\. Dices 1.º in Psalmo 148 dicitur: ipse dixit, et facta sunt, ipse mandavit, et creata sunt; et alibi verbo Domini caeli firmati sunt: ergo actio, qua Deus operatur ad extra est ipsa Dei volitio identificata cum Deo. 2.º praecise posita Dei volitione de creando Angelo in instanti A, et accedente instanti A creatur Angelus: ergo illa volitio est creatio Angeli. 3.º actio creativa Angeli non est intrinseca Angelo: ergo est intrinseca per identitatem Deo. Ratio antecedentis, quia illa actio non dependet ab Angelo tanquam a causa materiali, et subiecto inhaesionis. 4.º aeternitas divina est ratio existendi hodie, quia Deus ab aeterno denominatur existens hodie: ergo volitio divina potest esse ratio producendi hodie Petrum, quia Deus ab aeterno denominatur producens hodie Petrum.

246\. Ad 1.m dicendum, quod similibus sacrae Scripturae

ex locutionibus solum denotat efficaciam, et infrustabilitatem divinae voluntatis, ratione cujus sine mora in tempore praescripto fit, quidquid Deus efficaciter vult fieri. Sic etiam intelligendi sunt SS. PP. similes locutiones usurpantes. Ideo autem dico, quod creatio in creatore est, loquendo de actione creativa, seu creatione active sumpta, sive de virtute creandi. Ad secundum dicendum, quod posita volitione divina efficaci de creando Angelo, secundum tempus, quod sequitur, asserit: volitio divina efficax, creavit Angelum, non vero, si propositio sumatur divina voluntas secundum, quod dicit Deo intrinsecum. Divina voluntas efficax producendi, et dicit actum internum Dei, et de materiali, aut connotative dicit quid Deo extrinsecum, scilicet ipsam actionem productivam.

1417 Ad 3m. quod actio creativa Angeli est ipsi per unionem intrinseca, neque adhaeret Angelo tanquam subjecto adhesioni non tamen dependet ab Angelo tanquam a causa materiali; actio enim creativa non habet causam materialem sui, aut subjectum sustentationis, sed tantum subjectum receptionis, quo cum inco[...] de signo naturae existit. Ad 4m. dist[inguo] ant[ecedens]: Aeternitas divina est ratio adequata existendi hodie, nego inadequata; Aeternitas divina est omnimoda determinatio Dei ad existendum semper; denominatur autem existens hodie per coexistentiam luci hodiernae. Sicut

tem accio productiva a extra identicaliter adequa
te cum Deo, ab eterno denominaretur Deus producens
qa ab eterno existeret actualiter species producen
di, tandem nota contra Palaneum, quod licet sit contra cap
tum posse infinitum, actuari, et perfici intrinsice per ali
quod distinctum, non autem aliter, extrinsice, et denomi
natiue; aliter Deus non posset glorificari ab homi
nibus, nec Verbum posset uniri hipostatice cum huma
nitate creata. Sectio 3.a locatione.

Sectio III.
De Locatione.

148. Locus alius dicitur intrinsecus alius extrin
secus, sed hoc nomine locus extrinsecus ommino
designatur, quem Arles 1° phicorum cap 1° dixit esse
finis continentis immobilis primus. Primus locus
secundum omnium minorum, et improprius, omnis est, quod
vis spatium, intra quod plura degunt, in hoc
sensu pluribus dicitur locus episcopum, et aula scholas
ticorum. locus proprius est, qui me vel immedia
te continet. Hic juxta explicationem Phi est extre
ma superficies corporis alterum comprehendenti quem

immediata, est corpori contento, sic concava superficies vasis aqua repleti locus est aquae, et immediata superficies aeris ambientis terram locus est terrae. Haec superficies immobilis, debet esse iuxta dictum, superficies hac ratione videtur si quia terra immota locum mutare cum mutatur superficies aeris ambientis.

249. Graecum dicendum est, quod licet aer mutetur manet tamen et idem locus, et eadem superficies corporis ambientis, non quidem materialiter eadem, sed eadem formaliter, hoc est succedit alia corporis superficies aeque distans a punctis polorum mundi, ac quae erat antea. Sic licet aqua, semper nova abluat lapidem in medio fluminis positum, hic tamen eundem locum servat propter rationem datam. Haec de loco extrinseco. Locus intrinsecus, qui est ubi intrinsecum, et formalis locatio, et praesentia localis appellatur est ratio illa formalis qua res actualiter existit alicubi. Munus ubicationis est constituere potius hic, quam alibi, quod in eo consistit quod res corporea ratione ubicationis determinate certe distat ab aliqua mundi parte fixa, v.g. a polis, centro mundi.

250 Res corporeas existere alicubi supponens quod existant, ita namque est ut impossibile sit quod existat quid corporeum, quin existat alicubi. Audi sanctum Augustinum tomo 2° epistola ad Dardanum

ny prope medii: spatia locorum nolle corporibus,
nusquam erunt, et quia nusquam erunt nec erunt
se quaque, cum haec ubicatio sit locus intrinsecus
non distinguatur a re locata, et loco extrinseco. Affirmative
respondeo cum P. Oviedo disp. 5. a. insignis sec. 1a et for-
ni Nostrorum contra aliquos thomistas, et Antimodalistas
Probatur eodem argumento, quo probavimus unionem subs-
tantialem distingui realiter ab extremis: nam Deus v.g. et locus
A possunt realiter existere tam divisim quam collective longi
quam Deus existat in loco A: ergo ex ratione eiusdem Deus
fit existens in loco A, distinguitur realiter a Deo, et loco A. Re-
spontiones, quas contrarii reddere solent eodem modo im-
pugnantur, ac quae afferuntur pro unione indistincta.

Atquid
451. erit hoc distinctum? Non negatio distantiae Dei a loco A: quia
haec negatio auferenda erit per aliquid positivum: nam
praesentia Dei in loco A quid positivum est. Praeterea
destructo omni loco extrinseco adhuc Deus erit in lo-
co: ergo non in loco non consistit in negatione distantiae ab hoc
loco extrinseco. Neque item est ipse motus localis: nam
hic motus est vera actio productiva praesentiae: ergo prae-
sentia est quid positivum distinctum a motu locali. Dico igitur
quod ubicatio est quidam modus positivus accidentaliter in-
trinsece afficiens subiectum, quod ubicat, et essentialiter
alligatus tamen subiecto, quamvis huic determinatae distantiae a mun-
di polis v.g. Cfr. Nostrum conformiter videri Magno

Sancto Augustino citato hic addenti: tolle ipsa cor
pora qualitatibus corporum non erunt ubi sint. Ergo
juxta Augustinum ablatis qualitatibus corporeis, cor
pora non habent ubi, seu ubicationem.

452. Opponens 1° D. Thomam 1.a part. quaest. 110 art. 3° dicentem subjectum
mobile non esse in potentia ad aliquid intrinsecum, sed ad ali
quid extrinsecum scilicet ad locum, ergo 1° contra gentes cap.
1° quod a loco, qui est quid extrinsecum denominatur
subjectum existens alicubi. Respondeo quod D. Thomas in
1° loco solum intendit explicare differentiam, quam Philosophus,
quam scitur poni lib. octavo Physicorum inter motum
localem, et alios motus, scilicet, quod per alios mo
tus subjectum vel acrescit, et quantitative mutatur, vel al
teratur; non sic in locatione: nulla namque necessitas est
(ait Philosophus lib. 8.° Physicorum cap. 7°) ut id quod fertur
acrescat, vel alteretur, vel generetur, vel corrumpatur. Unde
solum negat S. Thomas quod subjectum mobile localiter
prout tale sit in potentia ad formam absolutam ut est altera
tio, vel acrescio, secundum auctoritatis sensus est, ut denominari
alicubi existentem a loco extrinseco tanquam a
tro nobis notiori: sic dicimus: Petrus est Granatae est in
foro et in Ecclesia.

453 Opponens 1° ex priori ad ubicationem
differentia Petrus est proximum potens producere ubicationem
in se: quia est proximus sibi loco in quo stat esse

ſtialis ubicaonis Rao cos, quia Deus existens Grana-
tj n ē proximū poens producere ubicaonē cordubæ.
Ꝯtra V.º aliquo denario indiget Deus ut potius
hanc, quam illā ubicaonē ponat; ꝙ pro proximita
tē ad ubicaonē nullū aliud denariby dari, nisi appro
ximao: ḡo approximao ē denariby prius ubicaonis: ḡo
hec superflua. Ꝯtra 2.º distia Dei ab hoc loco, ni
hil aliud ē, quā n extrinseca approximao, et applicao ex
trinseca; ꝙ hec n involvit aliquod accidens physicū,
ḡo neque ubicao: Rao minꝰ q̄ꝛ positio Dei, existi
tentia ejus in hoc loco, ponit Deū ē in hoc loco.

154 Adae
quatum discrimen ans: Deus ē proximū poens producere
ubicaonē in sē proximitate pos expediti, vel proximi
tate indistanti portiones a loco, nō ans. Rao cos solum
pbat, quod ut Deus sit expedite poens producere ubi
caonē Cordubæ debet prius here ubicaonum in loco im
mediato ad cordubā q̄ꝛ sī dist.ᵗ aliꝯ ubicaonis intime
diꝯ prius producendæ erunt. N autē probat, quod
pro priori ad eas ubicaonē debeat ē in loco acquirendo,
aut in immediato. Ad 1.ᵐ ꝯsequentiam dato maximā
minꝰ: denariby ad producendā ubicaonē in hoc loco, pro
prius, quæ in illo ē virtus loco motiva; aliquando etiā
agens extrinsecū. Ad 2.ᵐ nō maxꝰ: q̄ꝛ quod Deus sit
in hoc loco n solum dicat approximaonē extrinsecā Dei
ad locū extrinsecū, ꝙ etiā ubicaonē Dei ꝓ ꝙ quæstiuncula

in tali determinata distantia, et sine qua existere non potest.

2. 54 Oppones 3º ut locus extrinsecus sit praesens Deo non debet recipere in se aliquid intrinsecum: ergo neque Deus est praesens huic loco extrinseco. Consequentia: licet a Deo existente in loco A auferatur ubicatio distans: non eo ipso ponitur distans Deus a loco A: ergo. Probatur antecedens: Deus existens in rerum natura debet esse distans, vel indistans a loco A. Sed nunc non est distans: ergo. Ad argumentum iuxta dicta respondeo, non esse inconveniens, quod locus extrinsecus possit denominari extrinsece praesens Deo, per se absque Dei mutatione, sicut paries intrinsece albus per suam albedinem incipit denominari similis Deo in albedine sine sui mutatione per novam albedinem Deo accedentem. Ad confirmationem nego suppositum, quod Deus possit in rerum natura esse sine aliquo ubi intrinseco. Ad probationem dico, quod Deus existens debet esse distans, vel indistans a loco A per suam ubicationem intrinsecam, et non sine illa, ex suppositione contingenti, quod detur locus A [deleted]

Ratio 1a de replicatione eiusdem corporis idem numero corpus supernaturaliter potest esse circumscriptive simul in duplici loco adaequato.

Sectio 4a.

De billocatione ejusdem Corporis.

Idem numero Corpus

Supernaturaliter potest esse circumscriptive simul in duplici loco adequato.

456 Illorum modo possibilitatem defendunt frequentes Doctores citans cum P.
Suarez Thomo 3o in 3a parte disp. 48o cum ceteris Scholasticis
et Jesuitis sequentibus Thomistis id esse possibile nam favet quoque
videtur St. Thomas. Procedit quaestio de loco adequato, com-
muniter, qui sufficiat ad continendum totum corpus. Insuper supponendum
adverte de duplici ubicatione circumscriptiva, et definitiva. Definitiva
ubicatio est illa, qua aliqua entitas taliter est in spatio divisibili
ut tota sit in toto spatio, et tota in qualibet spatii par-
te. Sic anima rationalis est in corpore, et corpus Christi in eucharis-
tia. Circumscriptiva ubicatio est illa, qua cujus entitas indivi-
sibilis, ita est in loco ut quaelibet pars illius correspondeat
diversae parti loci, sic est Corpus Christi in caelo, et nos in
aula.

457 Supposito quod idem corpus naturaliter non potest esse in du-
plici loco adequato loquendo de possibili, nobis asserendum est,
idem numero corpus supernaturaliter circumscriptive simul
in duplici loco adequato. Probatur quia non repugnat, et hac
utique efficaci paritate: idem corpus potest supernaturaliter esse de-
finitive simul in duplici loco: ergo potest esse in uno circum-
scriptive, et alio definitive, ut patet in corpore Christi cum

circumscriptivè locato in cœlo, et definitivè in Eucharistia: ergo
fictitia

158 Opponunt 1º corpus esse circumscriptivè in loco est ita adaequatè contineri in illo ut nil corporis sit extra locum; sed corpus circumscriptivè collocatum esset connaturaliter cujusque loci: ergo in neutro esse circumscriptivè. Quare si idem corpus palmare poneretur in duplici loco adaequato, evaderet impalmare; sed hoc implicat: ergo. Roma et arguitur aliter corpus Christi circumscriptivè locatum in coelis, non possit esse in Eucharistia. Resp. circumscriptivè in loco adaequato dicitur hoc praecisè significat, quod nil corporis non sit intra talem locum; sive quod corpus totum sit commensuratum illi loco, at non excludit quod sit in alio loco. Ad confirmationem nego majorem, ejusmodi corpus haberet duplicem essentiam palmarem, utique commensuratam utrique spatio, unde esset impalmaris praesentia corporis, at corpus in se, et entitativè maneret palmare.

159 Opponunt 2º si corpus est circumscriptivè in duplici loco adaequato non est idem corpus. Probatur multipliciter haec propositio 1º quia corpus esset divisum in plura. 2º quia ejusmodi corpus posset esse distans sibi ipsi, unde haberet duas superficies. 3º posset infinitiès reduplicari. 4º haberet maius vires occupativas loci. Et si recte consideres, animadvertes totam objectionem retorqueri in corpore definitivè collocato. Respondeo negando

propositionem. Ad 1am probationem. Corpus ut locatum enti-
tative consideratum non est divisum esse, nec divisum in
plura corpora, at corpus ut locatum prout ita vi
locatum est divisum esse, hoc est habet praesentiam [illegible]
sentia, quae hic habet. Ad 2am dico similiter, quod
corpus ut locatum specificative sumptum non est
numquam sibi ipsi, at prout vis locatum possit esse
distinctum, et sic tanquam ratione duplicis praesentiae
distinguitur ipsum sibi superficiei.

260 Ad 3m omissa possibilitate infi-
niti categorematici dico quod possit multiplicari, sicut
potest corpus Christi Domini cum accidentibus
Eucharisticis, sine ex infinito in actu nulla sequatur
contradictio. At reddis disparitatem ex Thomistis,
scilicet, quod corpus circumscriptive locatum in locis in-
finitis, id habet ratione unius, et eiusdem quantitatis.
Corpus vero Christi in eucharistia id habet non ratione,
nec alicuius sui intrinseci, sed ratione multiplicationis
variorum [illegible]. Contra nulla est haec disparitas, quia
sicut corpus Christi non haberet naturaliter illas in-
finitas praesentias, sed supernaturaliter. Similiter corpus
circumscriptive locatum infinities, occuparet loca infinita,
non naturaliter, sed supernaturaliter, nec ratione quan-
titatis id non exigentis, sed ratione multiplicationis prae-
sentiarum. Ad quartum dico, quod verius occupa-
tive loci essent entitative eadem, corpus tamen ma-

um occupparet locum ratione multiplicis praesentiae
461. Opponunt 3°. corpus si collocaretur, et in adaequati eidem loco: ergo et dari
ans adaequati quia corpus aequale in loco circumscribenti:
sed deinde non est, quia correspondet illi loco, et adaequaret alteri, praeter
1°m ergo quaerendum illi praesentiae una praesentes alteratio, praedicatio
corporis: ergo distare sibi, quod implicat. Ad argum ans, et maior probatur
ans distinguo: corpus in adaequati loco circumscribenti naturaliter; concedo circ
umscribenti supernaturaliter, non major; distinguo minor quia corre
spondet illi loco ratione praesentiae naturalis sibi debitae; non ratione
praesentiae miraculosae in necessariae; concedo. Ad confirmationem; non cog
nam corpus illud non est punctum fixum fundans distantiam eidem
tanquam ubicationem inter se: unde possunt eae praesentiae eidem corpori, et dis
tantes inter se.
462. Opponunt 4°. nequit multiplicari effectus quantitatis,
quantitate non multiplicata; sed extensio in loco et multiplicatio
illius est effectus formalis quantitatis: ergo quia uni quantitati unica
praesentia circumscriptiva correspondet ac debetur: ergo duae praesentiae,
nisi duabus quantitatibus. Distinguo maiorem: nequit multiplicari effectus
primarius quantitatis, concedo; secundarius, nego; ad quod effectus primarius constitutivus quan
titatis nequit multiplicari, effectus secundarius; non maior, effectus prima
rius non multiplicatur, et si corpus videtur multiplicatum actualiter
extensio quoad locum, sive effectus secundarius, qui et potest impediri
a Deo stante quantitate, et potest suppleri sine quantitate, et mul
tiplicari, illa non multiplicata: nam sicut potest Deus privare calorem igni,
ita potest ponere calorem ut 8° in igne, aut augere calorem supra
intensionem debitam igni. Ad confirmationem distinguo ans: uni quantitati

ti naaliter existenti unica ppsentia X.ᵃ odo: uni quantitati mi-
raculose duplicem locandum non ans. Ostat Solut.

263. Opponuntur 5.º idem corpus
ni posse esse simul in duobus temporibus: eadem natura nequit trahi du-
plici subsistentia: unica quantitas nequit figurari duplici figura:
ergo nequit idem corpus pptus circumscriptiue collocari. Respondeo ad 1.ᵐ neg. cons.
tempus sit ens essentialiter successibus, ideo non possunt duo tempora si-
mul existere, neque idem corpus in duobus temporibus simul. Ad
2.ᵐ quod supra communiter Theologi statuunt, una natura potest trahi duplici personali-
tate. Et omisso, quod subsistentia constat in natiuo, tunc eadem natura non
potest per duplicem subsistentiam simul complexi, quia subsistentia constituit na-
turam actu incommunicatam alteri supposito unde concludit essentialiter eidem
communicatam; aliter esset simul, et simul non esset actu incommunicata, quod
implicat. Tandem 3.ᵐ paritas falsum continet non corpus Christi habet incor
loco figuram externam, non vero in Eucharistia.

264. Opponuntur 6.º ex nostra sententia
multa sequuntur non sustinenda. 1.ᵐ quod lapis in duplici ex-
tremitate nauis locata, ex utraque parte naaliter grauitaret, ut re-
quirit Sr. Vasquez. 2.ᵐ quod si nauis ex una parte deprimeretur, et ex alia
eleuaret, lapis naaliter acquireret unam ubicationem sursum, et aliam deor-
sum. 3.ᵐ eandem magis collocatam posse naaliter recipere duas figuras
substantiales oppositas. 4.ᵐ in eodem modo posse coniungi assensum,
et dissensum circa idem. 5.ᵐ idem subiectum obire posse impossibiles sa-
ni videlicet, et aegri, integri, et vulnerati, viui, et mortui; sed hi e-
nim efficacia sunt impacte multiplicem Christi Domini in Sacra-
mento ppsentiam destinare.

UNIVERSITARIA
DE

165 Ante solutionem noto, quod plura, quae non sunt absolute naturalia possunt esse naturalia ex suppositione alicujus miraculi. Sic dicit quantitas absolute naturaliter moveri non possit sine substantia, tamen ex suppositione, quod in Eucharistia sine substantia existeret, moveri hinc inde sine novo miraculo, et in hoc sensu naturaliter non absolute, sed ex suppositione primi miraculi. Noto etiam, quod ex accidentibus corporibus alia sunt immobilia ut ubicatio, quae est ultima determinatio sui ut sit sub tanta distantia ab aliquo puncto fixo; similiter etiam visio hujus parietis, quae naturaliter haberi non potest ab homine alibi existente. Haec accidentia villocari non debent, corpore villocato. Alia accidentia sunt naturaliter debita corpori, ut quantitas, et calor respectu ignis; et haec juxta Eminentissimi sine novo miraculo villocantur corpore villocato. Hinc lapis in duobus locis constitutus, in utroque naturaliter gravitaret, naturaliter, inquam, non absolute sed ex suppositione primi miraculi.

166 Patet hinc responsio ad 1.um et ad 2.um nam lapis ex suppositione primi miraculi posset naturaliter moveri motibus variis, ut erunt in hostibus consecratis. Ad 3.um quidquid dicant RR.i respondeo cum Eminentissimo Eximio Thomo 3.o in 3.am partem disp. 48. sect. 6.a, nam villoca-

eq. posset naturaliter recipere duas formas contrarias ex suppositione, quod applicet in locis distantibus ad agentia contraria. nec incredibile est ait Suarez, quod stuppa existens in medio ignis non comburatur, et quod actio ignis sic existentis in magis remoto catarum transferatur. Similiter admitto quemque casum. nec Deus potest vulnerari hic, et non Romae, et terminatur actio agentis vulnerantis, quae loco motiva est non extendenda in loca distantia. at Deus non diceretur absolute mortuus, aut vulneratus, quod mortuus sit, quia alibi: nec denominatio absolute mortui excluditur, sed ubi alicubi est vivus, at non est mortuus hic, solum est, quod Deus cesset ab operatione unionis informativae in hoc loco, et eam conservet in alio

167 Ad 2m dico, quod homo collocatus non posset conjungere assensum et dissensum, nec amorem, et odium efficacem circa idem obiectum. Nam hujusmodi actus cum consistant in actione effective alligata principio intellectivo naturaliter deberent in utroque loco, in quo est idem principium ex suppositione sic collocationis; Deinde hujusmodi actus non solum tendunt a potentia ut a subiecto recipiente, sed etiam ut a principio agente; eadem autem potentia nequit naturaliter [illegible] efficiendo simul actus contrarios tandem sciendum S. Augustinus improbasse Manicheis potentias simultaneas ex sole Luna den

ēa. N q.ª s.ⁱ D.ⁱ id n. impoble credideri, sed et propter tenuitatem accepti; et quia ubi hoc naturæ facere fuisse judicabant, sectio aliis duas loci divisiones

Sectio V

Aliæ duæ loci divisiones

968 Nomine loci non superficies illa primi corporis ambientis locatum vulgariter intelligimus; sed potius spatium, quod a prædicta superficie continetur, et clauditur. Hoc locum in corporis existimamus, cum que spatium illud, aut cavitas jam uno, jam alio corpore occupetur, prædictum spatium immobile esse affirmamus. Hæc cavitas, spatiumve, aut plenum esse potest, aut vacuum, et hinc oritur divisio loci in vacuum, et plenum. Plenus, qui actualiter aliquod corpus continet. Vacuus, qui nullum continet. Quod de facto vacuola in ordinaria, anno sequenti Deo auspice defendemus.

969 Alia est divisio loci, aut spatii in spatium reale, et imaginarium. Reale est superficies corporis existens, potensque continere aliud corpus; Imaginarium est superficies possibilis non dum existens, et potens continere aliud corpus. Tale spa

tiis sunt extensiones illæ, quas supra cœlum et ipso
esse imaginamus, et quasi diffusas undequaque
fingimus. Quæres, an Deus sit in spatiis imagi-
nariis. Affirmat P. Arriaga disp. 4. Phys. sec.
2.a citans pro se P.m Suarez, et Alios. Negat P.
Vasquez, et cum eo omnes RR.i supponendo quod
Deus non est alicubi per aliquod ubi accidentale,
hoc non majorem imperfectionem arguit et in hoc sen-
su negavit S. Damascenus, Deum esse in loco
Extrin-

110 tra naturam stare videtur S. Augustinus lib. de fide
cap. 3.o dicens, nunquam fuisse Manichæorum ~~defend~~ dementi-
ter inquirere ubi erat Deus, antequam fierent cœ-
li, et terra, quia cum nihil esset nisi, ait S. D. nisi
Deus non in alio nisi in se ipso esse poterat, Divus
Thomas in primo dist. 37 art. 1.o inquiens: in
nihilo nihil omnino est. Sed spatium imaginarium nihil
omnino est, ergo in ipso Deus non est. Tamen
cum P.e Lorando dicendum ex ratione Dei attributo
sui immensitatis, cujus est quasi locus intrinsecus
Dei esse in spatiis imaginariis, quatenus ejus immen-
sitas ad hujus mundi spatia, et limites non coarcta-
tur, et quatenus essentialiter excludit positive dis-
tare a quolibet spatio reali extra mundum produ-
cibili, sic prædicatur.

111. Utraque sententia sic conciliandæ.

rum sit verum est, quod nulla potest recipi ubicatio per illis adeo excitata ut si existeret, non sit intime presens Deo, et etiam verum est, quod Deus non sit in spatiis imaginariis quatenus ea spatia nihil sunt, si vero illa spatia existerent, Deus sine sui mutatione eis praesens esse posset, aut potius spatia inciperent eo Dei praesentia, quia inciperent esse, ubi Deus ratione suae immensitatis est in se ipso. Tractatus De infinito tempore et inceptione mundi. Sectio I. infiniti notio, et divisiones

Tractatus II.

De infinito tempore et inceptione mundi.

Sectio I.

Infiniti notio, et divisiones.

271 Philosophus lib. 3.° physicorum textu 63 infinitum definivit cujus aliquid semper est extra, hoc est illud, cujus partes successiva numeratione nunquam pertransiri possunt, aut exhauriri. Dividitur infinitum in simpliciter tale, et secundum quid tale. Simpliciter tale est, quod in suo esse entitativo summum est. Sic Deus habet ens simplicissimum necessar

nobis carmentarum ē tamen simpliciter infinitu[m]
in oī linea perfectionis. Infinitum secundum quid tale
ē, quod in suo ā entitativo summum n ē, caret ta-
men fine in aliqua linea. Tale ēt infinitum col-
lectione oīum creaturarum possibilium: quia licet unaquæ-
que creatura finita sit imperfectione entitativa;
tamen hēt eius unitates creaturarum in illa collec-
tione ut numquam pertransiri possent. Tale etiam
ēt linea carens ultimo puncto.

173. Dividit insuper in-
finitum in categorematicum, et sincategorematicum. Cum
ē quod actualiter hēt in se infinitudinem, cujus
partes oēs simul sunt. Sincategorematicum ē infinitum in quo
cui partes sine fine addi possunt. Habendumque
ē ut dogma certum dari infinitum sincategorematicum creabi-
lium: nam Deus potest creare homines usque ad sine fine:
cum divina omnipotentia n exhauriatur, neque ejus vi-
rtus exhauriatur in productione creaturarum. Pos-
terior fide certum ē angelos, et aīas rationales in æter-
num duraturos: ergo possibile ē infinitum sincategorema-
ticis durationum. Ideoque damnata fuit in Concilio
Constantiensi hæc propositio Joannis Hus, Deus potest
creare aīas usque ad certum numerum, et n ultra.

174. Prin-
cipia circa infinitum hæc jaciuntur. 1um additum infinitu fini-
to, n facit infinitum. Ratio ē quia posset semper

vg numeraoni v^t finiti potest numerari, tm ng
finitum exhauribile i succesiva numeraoni, q vo
numquam potest ita successive numerari, ac p
inde, qunum n exit infinitum s.^m finitum p^r abla-
tum finiti n redditur infinitum. Rao, quia si abla-
ta vna parte finita altera, que restat finitatem
tum procul dubio est finitum. 3^m quodlibet infinitum
e infinities infinitum. sensus e infinitum n modo
impertransibile i numerandi vnitates, sed etiam nu-
merando tenaria, decaras, aut centinarias, q^a
in infinito n solum sunt infinite vnitates, sed
etiam infinite centurie, alias n eet infinitum.

413. Quar-
tum principium: vnum infinitum n e simpliciter ma-
jus, aut minus alio infinito. Rao: quia nullum
infinitum excedi potest ab alio, nam excedere est
pertingere ad certum terminum, qui excedit id quod excedit,
sed in infinito nullus e terminus: q^o si dicas
infinitum hominum minus e, quam infinitum capillorum,
quibus infiniti homines ornarent. Respondebo totaliter
huic. Si roges q tot sunt homines, quot capilli?
Respondebit quibus sensatus negando suppositum: nam
tot, et quot sunt partes numerales, que n ca-
dunt in infinitum, ita homines sunt infiniti, et in-
numerabiles; hoc e cum infinite decaxes, et
centurie hominum; et similiter infinite sunt cen-

~~[illegible]~~ annexi capillori. Hinc principium toni majus sua parte veri et separando toni ad partes finitas et infinitas. Sectio 2a. an sit possibile infinitum categorematicum in perfectione

Sectio II.

An sit possibile infinitum categorematicum in perfectione.

Quo hic rogatur. 1m an sit possibilis creatura omnium maxima in perfectione. 2m an sit possibilis omnium creaturarum minima? Cum communi Nostrarum sit 1a conclusio. possibilis est creatura omnium minima. Probatur: quodlibet finitum qua tale potest exhauriri per ablationes finitas, sed perfectio cujuslibet creaturae finita est ergo per ablationes finitas potest exhauriri. ergo tandem deveniri potest ad terminum perfectionis infraquem non detur alia creatura imperfectior, sed creatura infra quam non datur alia imperfectior, est omnium minima in perfectione. ergo conclusio. Constat quia quilibet dicitur numerus, potest fieri descensus usque ad unitatem, a qua nequit fieri ulterior descensus. ergo quia quilibet creatura possibilis est finitae perfectionis, potest fieri descensus usque ad aliquam ex qua

nequeat in perfectione fieri ulterior descensus.

277 Sit 2a. illus: non est possibilis creatura omnino maxima in perfectione. Est communis contra Dm. Arriaga disp. 13 phi. q. 1. Probatur: quaelibet creatura possibilis est participatio undequaque finita Dei, et Deus est in infinitum participabilis; sed eo ipso non est possibilis creatura omnino maxima in perfectione: ergo. Probatur minor: eo quod quaelibet creatura sit undequaque finita participatio, nulla potest assignari quin sit possibilis alia, melior, magisque participans de divina perfectione; sed eo ipso non est possibilis creatura omnino maxima: ergo. Ratio minoris, quia creatura omnino maxima talis deberet esse ut non sit possibilis alia melior illa. Itaque Deus producta una creatura perfectissima, potest aliam, et aliam sine termino perfectiorem producere, quin sit in hoc contradictio.

278 Arguens contra V. collectio omnium creaturarum possibilium est finita participatio divinae perfectionis, et infinite distans a Deo; sed tamen extra illam collectionem non datur alia creatura magis participans de divina perfectione: ergo. Licet quaelibet creatura possibilis sit finita participatio Dei, et infinite distans a Deo tamen non infertur, quod possibilis sit alia, et alia sine termino plus participans de divina perfectione. Sic [illegible] Arriaga [illegible]

gratis Nis. Ex quo maxima est undequaque finita participatio Divinae perfectionis, non est finita participatio, sed secundum quid infinita; ideo maxima. Cum similiter dissquendus est collectio omnium creaturarum est participatio secundum quid infinita eo quod includat omnes creaturas possibiles participantes Divinae perfectionis; ideoque extra collectionem non datur altera magis participans. Si vero daretur creatura omnium maxima, hec in individuo esset finita undequaque participatio; unde non excluderet, quod daretur alia creatura magis participans, et hoc ipsum excluderet eo quod esset omnium maxima.

1.19 Argues 1.º Deus potest producere creaturam summe perfectam, quae potest produci; producat itaque Deus talem creaturam, vel erit omnium maxima, vel non? Si 1.m habetur intentum. Si secundum: ergo Deus potest producere aliquam perfectiorem illa, quam supponimus summe perfecta, quod implicationem est. Hoc est argumentum Arriagae, cujus 1.a propositio, licet videatur identica, falsa est, et desscribio non supponente, ut hae propositiones: Deus potest producere hircocervum, qui potest produci. Deus potest producere numerum maximum, qui potest produci. Falsa est utraque propositio, quia nec hircocervus est possibilis, nec numerus maximus nullus enim assignari potest, quo major assignari potest. Species

aut juxta 3 hij sunt specul numeri

280 Argues 3.o impli
cat oes creaturas excedi a creatura, q.o aliquam e
xcedit, et hec e oij maxima. Probat ant. im
plicat oes creaturas produci a creaturis, quia
dar mutua productio: q.o repugnat oes crea
turas excedi a creatura, quia dar minus excessiva
qui implicatorium e. Dist. quo ant. implicat: oes crea
turas collective sumptas excedi a creaturis, conc. quia
ad hoc requirebat, quod extra collectionem oij crea
turarum et alia creatura. Oes creaturas distribu
tive sumptas, Nego ant. hoc n. nihil e aliud nisi
quod n. sit assignabilis creatura, quae n. possit dari
in perfectione. Ad probationem admitto suppo adcnti, non
cog. Disparitas, si in serie productionum aliqua n.
erit immediatis a Deo, e admittenda in serie in
terminabili causarum, quae jam oes extitissent, et hinc infi
nitum in actu, et dari causas, quae se mutuo produxissent
quoad primum ce; utrumque autem implicatorium e; at
n. sequitur quid simile ex eo quod nulla sit assigna
bilis creatura reliquas oes excedens.

281 Argues 4.o col
lectionem oij creaturarum possibilium dari summam possibi
lem propinquitatem cum Deo: q.o ratione alicujus crea
turae extentis in collectione: q.o hec e oij maxima.
Confirmatur: si n. at possibilis creatura omnium maxima,

aliqua viveret sub se aliquas species inequales:
q. et infinite perfecta, quod implicat. q. Ad ar-
gum. casso adente non cog. collectio oium possibilium sig-
me accedit ad Deum quatenus tota collectione n. i.
possibilis alia creatura, magis accedens ad Deum.
at hic accessus venit collectioni n. ratione alicu-
jus singularis creaturae, quae magis distaret a Deo,
quam collectio tota; sed ratione totius collectionis.
Ad confirmationem non ans. qd. cum dat creatura oium mi-
nima, nulla creatura certe potest habere sub se
infinitas species inequales in perfectione.

182. Nota.
quod possibilis e. creatura in aliquo genere ita per-
fecta, ut in illo genere n. sit possibilis alia perfectior.
Et in hoc sensu intelligendus e. S. Thomas, qui 1a.
parte quaest. 25. arlo 6o. dixit, quod humanitas Xpi. ex
hoc quod e. unita Deo, et beatitudo creata ex hoc quod
e. fruitio Dei, et Beatissima Virgo ex hoc quod e.
Mater Dei hent. quandam infinitatem. Sensus e. n. possibilis
unio melior unione hipostatica in ratione generica
unionis hipostaticae, neque melior visio Dei in ratione
fruitionis Dei, neque melior Mater Dei in ratione
Maternitatis, at sub his generibus sunt possibiles creatu-
rae perfectiores, et perfectiores sine termino.

183. Arguis denique
contra 1am. conclusionem: magis immundat perfectiones Dei

impos, qd n sit posli creatura, qua imperfectior n sit posli alia: g° n i posslis creatura oiu minima … contra: n i posslis participatio divinæ perfectionis supra quam n sit posli alia: g° n i posli participatio infra quã n sit posli alia imperfectior. Respons. argum. n in contradicat divina omnipotentia Deo cog. possit homines pauciores, et paucioribus producere, alia possit producere pauciores, quã duos. Similiter neque contradicat ex eo quod sint posles creaturæ imperfectiores sine fine. Ad confirmationem n cog. supra quamlibet perfectione creare posli, et alia, et alia maior, quia n dat unus perfectionis participabilis a Deo. At cum formica v.g. habeat tm suæ perfectioni unitates plus, et plus sine fine minui; aliter posslis et creatura habens minima, quã una perfectionem. Sectio 3a de infinito categorematico.

Sectio III.

De infinito categorematico.

481\. Dicimus infinitum categorematicum ei illud quod actu existit, sive cujus partes ois fini… sunt

modo rogat V.am si possit infinitum clausum terminis intrinsecis. Terminus intrinsecus dicitur pars illa constitutiva rei, qua res incipit, et in qua res desinit. Extraneus extrinsecus est pars non constitutiva rei, quae res immediate tangit. Hoc supposito cum P. Arriaga quaestioni respondeo negative. Ratio notissima est: nam infinitum nequit habere partes ultra quas nihil ipsius restat; tale autem esset infinitum clausum terminis intrinsecis: esset namque terminus intrinsecus alterius initium, alter finis. Ergo hujusmodi infinitum non esset infinitum. Confirmatur: infinitum est totum, quod crescere semper potest, et indecrabile. Ergo caret terminis intrinsecis.

485. Urgetur: Describe triangulum equilaterum cujus cuspis sit punctum a, a quo ducatur linea infinite extensa usque ad punctum b, et alia similiter infinita usque ad punctum c, qui sunt termini intrinseci linearum. Deinde a basi ad cuspidem usque ducantur lineae transversales a palmo ad palmum, aspice figuram.

jam sic: linea basis est infinita, quae puncta b, et c. tantum distant inter se quantum a cuspide; a cuspide autem juxta hypothesim distant infinite; atqui simuliter infinita: ergo implicat linea infinite extensa utrisque terminis clausa. Probatur minor: lineae omnes laterales finitae sunt: nam 2a solum uno palmo excedit ad[?] eam, et sic de caeteris: implicat infinitam esse lineam uno tantum palmo excedentem lineam finitam: ergo linea basis, et ei proxima, quae uno tantum palmo excedit aliam lineam finitam non est infinita; Respondendo est: ergo Mauris dat huic argumento [illegible] raga, et ait, quod nec in aliis vidit, neque sibi occurrit, quid sit ei respondendum.

186 Arguunt tamen contra retorquendo in Nos argumentum in aeternitate a parte post: in ea siquidem dantur dies infinite distantes, et finite distantes ab hodierna die, et tamen dies infinite distans solum distat mediantibus diebus finitis. Praeterea infra Deum, et supra formicam sunt possibiles infiniti species perfectiorum, quarum termini convincenti sunt Deus, et formica: ergo non repugnat multitudo infinita clausa utrinque extrinsece: ergo neque clausa terminis intrinsecis. Ad argumentum nego, quod in aeternitate a parte post dentur aliqui dies, qui infinite distent ab hodierna: nam quilibet, si assignetur, distabit finite ab hodierna. Nec est verum quod erunt dies, et dies sine ullo termino. Praeterea in illa [illegible] considera, ut possessiva aeternitas; contra in illa [illegible]

mirade linia externa, quae solum per finitum excessum exaderet alium finitum. Ad confirmationem ideo ans, et non quam cog, quae non infert, nec quod dentur illae infinitae species, nec quod existat aliquod infinitum; sed quod sint possibiles species sine termino

287 Rogat 2° an sit possibile infinitum categorematicum creabile. Affirmant D. Bendictus, Hurtado, Arriaga, Oviedo, Linci, et Huntarius. Negant omnes thomistae, et Jesuitae apud Queiros disputatio 63 sectio 2a. Multae sunt probationes pro parte negativa, cui assentior. Paucas proferam: 1a. productis infinitis hominibus, Deus non posset plures homines producere: ergo exhauriretur omnipotentia, et tunc Deus non esset omnipotens, neque productibus hominibus. 2a. Sint infiniti homines singuli habentes suum annulum, projiciant omnes suum annulum in unum acervum, Deus deinde pro uno, qui projecit, sumat duos, et similiter reliquos, tunc annuli finirentur, nec sufficerent omnibus: ergo non erant infiniti.

288 Tertio: si daretur infinitum in actu linea finita per additionem magnitudinis finitae maneret finita, sicut dici de multitudine, et extensione, atqui sequela est absurda: ergo. Probatur sequela maioris: a puncto denato ducatur linea infinite extensa, quae palmos sit notata in eo loci dotis. hipothesi admittitur a contrariis. Sic sit in hac linea darentur aliqui palmi, qui infiniti distarent a V, et aliqui, qui

finiti distent. ng vigessimus, et trigessimus vg.ª fi
niti distant, alij vero distarent infinite: ng linea
supponitur infinita. Assigna 1.m infinite distantem, hic post
alios, qui soli finiti distent. ergo ipse additione distantiae fini
tae distaret illi, qui palmus infinitè a 1.º

289. Multis impugnatur
ulterius ab adversarijs. 1.º oes collectiones finitae hominum
sunt simul possibiles; sed oes collectiones finitae hominum numero
sunt infinitae collectiones: ergo possibiles sunt simul in
finitae collectiones hominum; ergo possibile est infinitum categorematicum.
2.º Deus potest facere quidquid possibile est; sed si hoc
faciat, faciet infinitum: ng quod finitum est non est quidquid
possibile: ergo Deus potest facere infinitum. 3.º Deus cog
noscit simul infinitos homines possibiles: ergo hi coexistunt
simul in cognitione divina: ergo et possunt simul
physice coexistere. Ad primam rationem respondeo concesso subdo
go negando ulteriorem consequentiam. Licet nulla collectio finita
hominum repugnet coexistere cum alia similiter finita;
repugnat tamen coexistere in collectione chimerica, qua
lis est collectio infinitorum hominum: infinitum ngque contradictio
implicat admixti aliqua collectione: cum juxta Philosophum
ex definitione infiniti sit aliquid extra semper esse extra
quaelibet collectionem

290. Ad secundum distinguo majorem. Deus po
test simul, et conjunctim facere, quidquid simul, et
conjunctim possibile est fieri, concedo, quidquid solum divisim

possibile est fieri; non majus. Ceterum omnis possibiles simul sunt possibiles fieri divisim, at non sunt possibiles fieri conjunctim. Deus posset creare in omni spatio simul simultate virtutis activae, non tamen simultate passivae consistentiae, quia non est infinitum, quod potest totum simul existere, sed consistit partibus. Sic omnes dies simul creare in omni tempore, quia simul possunt consistere. Ad 3um dico quando Deus cognoscit simul infinitas simul syncategorematice homines possibiles, infinitos categorematice; nego. Cognitio divina ut potest infinita omnia cognoscat, at non cognoscit omnia simul sumpta, sed omnia distributive accepta. Hoc est non cognoscit aliquam collectionem hominum, quae sint infinite homines: nam hoc est quid chimericum; sed cognoscit omnes possibiles homines, homines sine fine.

291. Dices: infinitum syncategorematice hominum minus esse quam infinitum syncategorematice capillorum: ergo eo admisso sequuntur absurda, quae ex categorematico infinito deduximus: nam si pro uno capillo assumatur unus homo, non sufficient singuli homines pro singulis capillis. Respondeo istiusmodi procedere ex non intelligentia infiniti syncategorematici, si illud apprehendas ut collectionem determinatam hominum, destruis ipsum infinitum syncategorematicum, et chimeram construis, quidquid enim dabitur de syncategorematico, et quidquid dabitur finitum est, cui quibus huic aliud, et aliud semper addi possit. Unde nequeunt mensurari homines infiniti cum infinitis capillis. Sic dico in infinito categorematico, cujus omnes partes simul existunt.

192. Hic de continui compositione agendum erat.
Quaestio sua difficultate celeberrima, in qua Aris-
toteles et Zeno usque nunc pugnant, sine victoria tamen. Stoi-
corum princeps Zenon docuit, continuum componi ex punc-
tulis minutissimis quidem, et prorsus insensibilibus, defi-
nitis, et limitatis: neque enim continuum ex punctis divisi-
bilibus in infinitum constaret, sequeretur hinc quod in
granis natis daretur infinita puncta quantitatis,
actu existentia, et infinitum in actu. Secundum ex ala
muscae posset fieri velum quo totus mundus posset
contegi, cum in ala sint infinitae superficies. Ter-
tio arguebat Zeno: in tabula palmari datur ali-
quid, quod sit ultimum tabulae, et hoc debet esse punctum in-
divisibile. Respondetur, quod quod divisibile est habet saltem duas
medietates, quarum post unam sequitur altera, post ul-
timam autem nihil sequitur.

193. Contra Aristoteles docuit, quodli-
bet continuum componi ex partibus divisibilibus in infi-
nitum, ita ut nulla quantitas sit exigua sit designa-
bilis, quae dividi nequeat saltem a Deo. Iterum, aliquae sunt
partes, in quas dividi potest continuum, aliae dicuntur
aliquotae, eo quod aliquoties repetitae totam quanti-
tatem adaequent, et talis est in ulna palmus, qui
quater ductus adaequat ulnam. Aliae dicuntur proportio-
nales, seu quae scilicet, quae habent proportionem maioris et
minoris, ut in ulna sic habet semiulnam ad palmum, et pal-

mus ad semipalmum. Sic q.o arguebat Aristoteles: quaelibet linea ut demonstrant Mathematici divisibilis est in duas partes equales; in sententia autem Zenonis non potest ita dividi linea constans punctis imparibus

294. Tertia punctum addito puncto non facit extensionem: quo longitudo non constat punctis. Ratio adventus q.a punctum tangit aliud secundum se totum, et sic penetrat; tangit secundum aliquid sui, et hoc esse non potest, quin punctum habeat partes, et contra sui dubiis. Sententiam non eligimus: neque temporis angustiis nos premunt, neque sinunt immorari. Quaestionem hanc videre poteris in autoribus eam pro majestate tractantibus. Vidimus definitionem quantitatis a Nobis datam posse cum utraque sententia sociari. Nos non describimus quantitatem continuam, de cujus essentia est habere partes, et si admittas punctum indivisibile quantitati, dicis illud habere suam extensionem, et moleculam, licet penitus imperceptibilem. Sed q.a de tempore, et duratione

Sectio IV.
De tempore, et duratione.

295. Tempus est continua successio, et ordo prioris, et pos-

tenoris in consistendo nulla mora interruptus. Ita
sic diffinit Aristo. lib. 4.° physicorum textu 101. Nu-
merus motus secundum prius, et posterius. Acci-
pit numerus pro multitudine numerabili qua dicitur numerus obi-
bus, et numerari. nam formalis numerus est actus in-
tellus, quo plures partes numerando accipimus;
vel est scriptura, aut caracter numerum oculis sistens.
Addidit Philosophus secundum prius, et posterius, quasi di-
ceret, tempus est multitudo numerabilis partium mo-
tus successivi, non qualiscunque, sed habentium inter
se ordinem prioris, et posterioris, sicut quae fluunt conti-
nuo, et immediate succedant: nam tempus est ens e-
ssentialiter successivum cujus partes simul consistere
non possunt.

236. Temporis mensura universalis, et noti-
ssima est motus localis caelestium corporum, praesser-
tim Solis certas in partes distributus: nam communi
Nationum consensu motum Solis tanquam temporum regu-
lam, et mensuram accepit, quia hic est maxime
regularis, et uniformis, cujus planetae integra
revolutio per Eclipticam annum conficit, qui postea
in menses, menses in dies, dies in horas dividit.
Tempus aliud est reale, aliud imaginarium. Reale
est explicata motuum successio ut ipsa consistens. Ima-
ginarium est numerus motuum successivorum, dum
non existit, sed prout possibile est.

197. Cessante q° man[ente] gli-
n; et si alio modo Tempus reale nullum est, ad-
est tempus imaginarium. Quod sic nunc [illegible],
existere, dicitur durans per comparationem ad mo-
nes possibiles, qui possent existere, motus itaque ua-
lis Solis dicit tempus extrinsecum per sua [proportionem]
ad tempori intrinseco; quod etiam appellatur dura-
tio duratio est permanentia rei in existentia; unde
res in 1° instanti sue existentiae non durat absolute, sed
incipit durare, et durat incoative. De hac duratio-
ne quaeritur an consistat in aliquo accidente distincto a
re durante, et tempore extrinseco, an vero identi-
ce et adequate cum ipsa re durante, et extrinseco tem-
pore? Consistere in modo superaddito affirmant
PP. Rubio, Arriaga, Lince, et alij, quos citat,
et sequitur P. Aguilar lib. 2° tract. 3° sect. 2nda.
Adde P. Semery, et Benedicti, ad quingi c[ausa] huju-
modi, et qui fieri potest ut res omnino unno-
ta moveat ad qualitatem, sive producat. Nostra
sententia communis est inter Neotericos cum P. Cosmo,
alijs apud eundem Aguilar.
198. Dico Nostra est: duratio
non distinguitur ab existentia rei, et tempore intrin-
seco, sive reali, sive possibili. Probatur: res dura-
re in tempore A est rem coexistere tempori A; sed
rem coexistere tempori A non dicit aliquid distinctum.

ab existentia rei, et tempore A: ergo non durare in tem-
pore A non dicit aliquid distinctum ab existentia rei, et tem-
pore A. Maior certa est, et minor constat ex eo, quod co-
existentia duorum nil est aliud, nisi simultanea eorum exis-
tentia. Constat: duratio in tempore est correspondentia
ad tempus, talis autem correspondentia solum est coe-
xistentia rei, et temporis, sed coexistentia nil est a-
dequate distinctum ab entitatibus praeter existentibus:
ergo Confirmatur: Deus albus est indistinctus ut similis
Deo, in albedine; et similiter Deus; sed haec indi-
stinctio non accrescit per assimilitudinem distinctam a Deo, et Deo
albo, sed per hoc praecise quod utrumque sit album:
ergo similiter in duratione.

299. Dices propositionis V. Deus id est du-
rat in instanti A, praeter quod est excludit caren-
tiam sui in instanti A; sed carentiam sui in instan-
ti A vna excludit per sui existentiam absolutam: ergo
per hanc Deus durat in instanti A. Confirmatur: exis-
tentia sola Dei verificat hanc propositionem Deus exis-
tit, sed Dei duratio verificat etiam talem propositionem:
quia Deum durare idem est ac Deum existe-
re: ergo. Ad argumentum concessa maiori; nego minorem. Existentia
Dei absoluta sola non est adaequatum verificativum huius
propositionis Deus existit in instanti A, alias non pos-
set Deus existere, quin duraret in instanti
A. Verificativum ergo adaequatum est coniunctum ex existentia

ipsi, et ex instantis A; ad 3iam dico minorem,
sed Dei duratio verificat etiam inadequate talem propo-
sitionem; ideo adequatam nego minorem. Adiuncta probatio
solvitur dicendo est neg(ans) durare addit supra exis-
tentiam coexistentiam temporis, in quo res durat.

Dicipo-
300 nes 2o. Si Deus durat hodie adequate identi-
ficatur cum complexo ex Deo, et die hodierna, quando
verificatur de complexo, verificatur etiam de hoc obiecto,
Deus durat hodie; sed hoc est falsum, quia Deus
potest velle, quod existat Deus, et dies hodierna,
quin velit Deum durare hodie. Si nimirum Deus
non existat nisi creas. 2o. perinde verificabitur propter
esse Deum, et diem hodiernum, non tamen verificabitur
propterea hoc, quod est Deus durare hodie. 3o.
medius est verum erat dicere Deus, et dies hodierna
fuerunt simul, et tamen non erat verum dicere, fu-
erunt est Deus durare hodie.

Ad argumentum dasta maiorem,
301 nego minorem. Prima probatio cadit, ex quo solum in-
fert, quod duratio Dei hodierna non stat in Dei exis-
tentia, et existentia diei divisive sumptis, neque simul
sumptis simultate volitionis cognitionis, aut fruitio-
nis, sed simul simultate existentiae actualis Dei, et diei
hodiernae: et sic requirit Deus velle praedictas
existentias simul coniungendas, quin velit Deus hodie

duravit. 2.a probas solum evicit quod ut pirendis sit vera hec propositio, Deus duravit heri, non sufficit quod precesserit existentia Dei; et dici hodiernum divisive, aut simul simultate cognitionis. Ad 3.m dist. quo propositionem: medio instanti diei erat dicere Deum, et dico hesternus futuri sunt divisive, aut simul simultate futuritionis; ideo simultate existentie coniungendis; nego. Solutio clara est.

502. Opponens 3.o Antichristus est futurus, et simul est futurus dies crastinus; Itaque tamen Antichristus non existet cras: ergo ut cras existat debet dari aliqua entitas ab utroque distincta. Confirmatur: nunc cognoscimus existentias diei crastini, et Antichristi et non cognoscimus Antichristum continuum diei crastina: ergo datur crastina Antichristi aliquid est distinctum ab utrius que existentia. Distinguo maiorem argumenti: et simul est futurus dies crastinus simultate futuritionis; ideo simultate actuali existentie; nego maiorem. Utrumque nunc est futurus, at quia non existent simul, ideo Antichristus non existet cras. Ad confirmationem distinguo maiorem: cognoscimus existentias diei crastini, et Antichristi perfectas ut ponendas; ideo ut coniungendas; nego. Nunc solum cognoscimus, quod continuus est Antichristus, dies diei crastina, at si cognosceremus eiusmodi existentias ut coniungendas. statim cognosceremus Antichristum cras continuum ...

503. Oppones 2.° quod potest dari locus A, et hoc corpus, quin hoc corpus sit in loco A; ideo et ponimus ubicationem distinctam a re locata, et loco connexionis seu, ut corpus sit in loco A; sed potest dari Deus, et dies crastina, quin Deus sit in die crastina, neque tamen Deus, quae dies sunt indifferentes ad coexistentiam: ergo ut Deus existat die crastina, requiritur duratio distincta. Distinguo majorem: quia potest dari locus A, et hoc corpus simul physice existentes, sine simultate actuali existentiae quibus; ideo, quia potest dari locus A, et hoc corpus simultate futuritionis, cognitionis, aut volitionis, nego majorem, et similiter distinctam minorem; nego consequentiam.

504. Locus A, et corpus hoc sunt extrema physice, et possunt indifferentia ad conjunctionem, quae indifferentia non tollitur per utriusque existentiam ut certum est. At Deus, et dies crastina sunt extrema indifferentia ad conjunctionem indifferentia obvia, et pure destructibilitati: quatenus obiective scilicet Deus non exigit produci hodie, vel cras, posteaque deficere; haec autem indifferentia tollitur per simultaneam physicam existentiam. Sic Deus, et Deus sunt indifferentes ad coexistendum, quae indifferentia non tollitur per aliquem modum ipsis superadditum, sed per utriusque simultaneam existentiam.

505. Opponens 3.° ex Cardinali de Lugo ponente durationem in actione conservativa rei

Deus habet in sua potestate durationem amoris, quia ideoque meretur plus, dum plura instantia illius conservat; sed duratio non est ipse amor jam existens: quia est nova productio amoris successiva, et distincta a productione. Cessa mari, dixeris minus; sed duratio non est ipse amor secundum se praecise sumptus; ideo in consistens subsequentibus instantibus, non minus tunc casus plus meretur voluntas, quia potens libere cessare ab amore, non cessat; ad hoc autem non requiritur, quod sit in potestate voluntatis nobis tempus, quo durat amor; sed quod hoc superveniente illa non cesset ab amore. Sectio 5.a de inceptione mundi, et an potuerit esse ab aeterno.

Sectio V.

De inceptione mūdi, et an potuerit ee ab aeterno.

506. Mundus dicitur hic rerum machina, et collectio, qua caelum, terra, mare, et omnes creaturae quae in eis inveniuntur. Docuit Aristoteles fuisse aeternum; at nos catholici credimus, incepisse in tempore. Aeternitas, quae species est durationis, sic solet definiri: interminabilis vitae tota simul, et perfecta possessio: sic Deus ratione sui aeterni

tatis ri plus ket duraoni post infinita secula, quæ in quolibet instanti: sicut ri plus ket immensitatis in quolibet puncto universi, quæ in toto universo. Æternitas creaturarum, potest esse a parte ante, quatenus caret principio durationis, & a parte post, qua caret durationis fine, et sic ultima dicitur æternitas in animas rationales, et angelos esse æternos. Dubitatur tamen, an aliqua creatura potuerit esse ab æterno?

507. Prima sententia affirmat, ita D. Vasquez Conimbricenses, Arriaga, Oviedo, Conton, & alij videndi apud D. Dunad lib. 8. phisic. dissp. unica sectione 2.ª Ex autoribus huius sententiæ alij afirmant de rebus tamen permanentibus, alij tam de permanentibus, quam de successivis inter hos D. D. F. Hidalgo Augustinianæ Familiæ decoræ menti, qui dissp. 1.ª doctrinæ sundatissimi Ægidij nova luce affirmandis. 2.da sententia absolute negat, creaturam aliquam potuisse existere ab æterno. Ita D. Bonabentura, Albertus Magnus, D. Valentia, Lessio, Cardinalis Toletus, alijque, quos secutos sequitur D. Quiros, de Cœlo quæst. 17 artic. 3.º Cum his

est Nra ratio: implicat creaturam existens ab æterno.

508. Pro

qua stat autoritas, & ratio. Autoritas: nam S. Athanasius secunda dissp. contra Arrianos ait: quod sicut

rationes inquirant: cur Deus cum semper facere possit,
non semper faciat, furentis hic quidquid est audaciae;::::
Si nec est tamen aliqua inventa ratione, libamus ad
Dig. tamen, et si Deus possit semper facere, creatu-
ras aeternas esse non posse: quippe quae non aeternae sunt,
et non erant antequam fierent. Ubi Maximus martyr
lib. de charitate cap. 6. quomodo ex eo, quod omni-
no est infinitum simul coexistere possent ex aeterno, quae
omnino finita sunt? aut quomodo proprie opera sunt,
si opifici coaeterna

509 Sed ratio non dat necessitatem impossibilem,
ut quodcumque creatus sit mundus, praecesserit ante
creari: ergo impossibile est mundum fuisse ab aeterno creatum
non ponit ante aeternitatem. Probatur ant.; quodcumque crea-
tus sit mundus creari debet ex nihilo. Probatur cons.
non est mundus creatus ex nihilo, si quodcumque crea-
tus sit non praecessisset possibiliter aliquod instans, in
quo cum esset possibilis, non tamen existeret: ergo si mundus
creandus est ex nihilo, dat necessitatem impossibilem ut quod-
cumque etc. Probatur ant.: si quodcumque creatus sit, non
praecessisset possibiliter aliquod instans, in quo esset
possibilis, non tamen existere, non magis mundus esset ex
nihilo, quam Deus, hoc dicere nequit. ergo. Ratio manif.
quia si esset ex nihilo salvaretur sufficienter per hoc quod
ante eum nihil fuerit de ipso, cum ante Deum, nihil
fuerit de Deo, Deus igitur esset ex nihilo.

510 Quod itaque non est ex nihilo, quia non est possibile instans, in quo Deus sit potentia possibilis, et necessitatis. Ut ergo creatura fiat ex nihilo requiritur, quod sit possibile instans, in quo cum ipsa sit possibilis non existat. Confirmatur: nam sequeretur infinitam classem nostris rationes cessisse: sequitur si productio ab aeterno elapsisse iam infinitas respirationes, quarum aliqua distaret infinite ab hodierna, et inter illam et infinite distantem, et hodiernam clauderentur infinitae respirationes. Nota duplicem sensum huius propositionis, mundus potuit esse ab aeterno. Primus: non est assignabile instans, ante quod non potuerit esse mundus, et hoc asserimus, quia hoc est esse ab aeterno syncategorematice. Secundus est, mundum potuisse vocari nunc, scilicet ab aeterno; et hoc negamus, quia hoc est esse ab aeterno categorematice.

511 Obiicies 1° ex Petrato Hidalgo: implicat quod aliquid possibile incipiat esse possibile: ergo potuit mundus ab aeterno esse. Probatur consequentia, quia si mundus non potuisset ab aeterno existere, et incepisset aliquando esse possibilis. Item Deus est ab aeterno productivus creaturarum: ergo creatura potuit produci ab aeterno: quia non implicat effectum produci ex quo est causa, sicut sol, ex quo est, emittit radios. Denique communiter arguitur: ergo potuit mundus ab aeterno esse in tempore; ergo potuit ab aeterno esse ab aeterno; nego consequentiam. Mundus ab aeterno habuit possibilitatem existendi in tempore, at numquam habuit possibilitatem.

existendi ab aeterno, ut aiebat S. Athanasius

512 Sic igitur

vg.a ab aeterno est obiectibilis, et destructibilis, sed non per obiectionem, aut destructionem potentem existere ab aeterno, sed solum in tempore potentem poni. Similiter creatura potest produci ab aeterno, sed non nisi per productionem potentem poni in tempore, quia debet praecedere possibilitas aliquod instans, in quo ex ipsa possibilitate nondum existat: sicut ad destructionem debet praecedere aliquod saltem instans, in quo ipsa sit. Patet hinc ad obiectionem. Unde infertur, quod virtus omnipotens non potest creari semper, ac est omnipotens, ex defectu creaturarum, quae aeternae esse possunt, non autem, quia repugnet, quod effectus coaevus sit suae causae creatae, ut patet in exemplo Solis; At repugnat, quod creatura coaeva sit Creatori

513 Obiicies 1.o per hoc, quod creatura talis intelligatur, ut sibi relicta habeat nihil, salvatur conceptus creaturae; sed hoc verificatur de creatura existente ab aeterno: ergo possibilis est. Confirmatur: non repugnat creaturae existere in aeternum: ergo neque existere ab aeterno. Eo quo magis salvatur conceptus creaturae, si non admisceatur alteri conceptui repugnanti creaturae, ideo: si admisceatur, non magis: Creatura ab alio est conceptus creaturae; si autem huic conceptui adiungas ac omnipotentiam destruxisti conceptum creaturae, Distinguo

chimerę: idest quod accidit in creatura existente ab æterno, quæ non ut ex nihilo facta, quod essentiale est creaturæ. Ad confirmationem, non cogit disparitas ex dicendis jam constabit.

514 Objicies 3.° hanc propositionem. Deus non extitit ab æterno est contingenter vera: ergo ponitur esse falsa; sed non nisi per existentiam Dei ab æterno: ergo. Retorqueo in hac propositione. Creatura non fuit constructa ab æterno, quæ similiter est contingenter vera. Directe nego antecedens. Nam illa propositio est necessario vera, quia est negativa de prædicato essentialiter repugnante subiecto, contradictoria autem Deus extitit ab æterno est necessario falsa. Nota, quod in æternitate a parte post nunquam dabitur dies infinite distans ab hodierna, sed quæcumque existat, finite distabit. Secus est si jam præcessisset æternitas: jam tunc existissent dies infiniti: ideo licet repugnet creatura ab æterno existens, non tamen destructa in æternum: sicut potest dari creatura in æternum destruenda, non autem destructa ab æterno. Et in hoc exemplo potest retorquere confirmationem supra positam, hinc, et ora arguta.

Index Ilib: orũ Phycorũ
Tractus 1us
De Caa efficienti in comuni

Sectio 1a. quid sit naĩa, quibusqз conveniat — — pag. 1a.
Sectio 2a. De artificiali, ꝯ violento — — pag 3a.
Sectio 3a. Num Deus inferre queat violentiã creaturis
pag — — — — pag 5a.
Sectio 4a. Quid, et quotuplex sit caã, et an detur caẽ fini pag 8a.
Sectio 5a. Caẽ efficientis existẽa ostenditur, et ejus divisio
numeratur — — — pag 11a.
Sectio 6a. an virtus caẽ imdiate influens debeat existere
in instanti, in quo influit — — — pag 12a.
Sectio 7a. de prioritate naĩe et qbз conveniat — pag 15a.
Sectio 8a. an caã efficiens possit se ipsã pducere pag 20a.
Sectio 9a. objectiones solvuntur — — pag 22a.
Sectio 10a. utrum sit poĩlis mutua caalitas? — pag 25a.
Sectio 11a. De mutua caalitate physica in diverso genere pag 31a.
Sectio 12a. De pręstinentiã effũs in caã — pag. 34a.
Sectio 13a. Utrum idem effũs pręstineri valeat in pluribз caũ
adequatis in actu 1o. — — — — pag. 35a.
Sectio 14a. Utrum idem numero effũs possit supernaĩaliter pduci
simul â duplici caã in actu 2o adequata? — pag 41a.
Sectio 15a. Utrum caẽ in actu 2o adequatẽ naĩo agere de
beant diversis actionibз? — — — pag 50.
Sectio 16a. Utrum naĩaliter pduci valeat &c — pag 51
Sectio 17 Resolr oppositis — — pag 52a

BIBLIOTECA UNIVERSITARIA DE GRANADA

18

Nº Caja
B-59